

Softwarový nástroj pro zavádění SŘBI v akademickém prostředí

Mgr. Jakub Sauer, Vedoucí pracoviště Řízení bezpečnosti informací

Masarykova univerzita – kontext organizace

- 2. největší univerzita v České republice
- 10 fakult a 2 vysokoškolské ústavy
- Přes 7 000 zaměstnanců a 30 000 studentů
- 13,7 mld. pro rok 2025 (11,8 mld. pro rok 2024)

Masarykova univerzita – kontext organizace

- Složitá vnitřní organizační struktura
 - velký počet rolí
 - 1 osoba zastává několik rolí
- Velká autonomie jednotlivých součástí s prvky centrálního řízení rektorátem
- Velká provázanost se zahraničními organizacemi
 - sdílení dat
 - přístup osob
- Velká různorodost fyzických objektů (vlastní správa / externí správa)
- Centrální IT služby / využívání IT služeb externě (bez dohledu centrálního pracoviště pro IT)

Masarykova univerzita – SŘBI

- Problém uchopit běžnými přístupy pro řízení bezpečnosti informací (velké množství aktiv, rizik, nesystémové zavádění bezpečnostních opatření)
- Snaha o vlastní koncept založený na
 - Vhodné agregaci aktiv
 - Vhodném řízení rizik
 - Zapojení jednotlivých organizačních útvarů
 - Minimalizace administrativních nákladů
- Politiky, metodiky, bezpečnostní dokumentace a její evidence, školení
- **Nástroj SŘBI a metodika SŘBI**

Nástroj SŘBI – Obecné informace

- Vývoj za podpory **Fondu rozvoje CESNET**
- **Harmonogram**: leden/2024 – prosinec/2025, zveřejnění leden 2026
- **5 spolupracujících VVŠ**
 - AVU, ČZU, UPCE, VŠCHT, ZČU
- Vydán jako open-source pod **MIT licencí, TLG 6**
 - prototyp
- **Součástí je metodika SŘBI pro vysokoškolské prostředí**

Nástroj SŘBI - Cíl projektu

- Podpora pragmatického přístupu v oblasti řízení KB, reflexe reality
- Soulad s řízením IT
- Integrace do řízení vysoké školy
- Zapojení širšího okruhu osob – ne ONE Man show

- Kompromis mezi
 - otevřeným prostředím
 - zvýšením úrovně kybernetické bezpečnosti
 - optimální míra nákladů

Nástroj SŘBI

- Pokrývá oblast řízení aktiv a rizik
 - Evidence aktiv, vztahů mezi aktivy, stanovením hodnoty důležitosti, řízení rizik – zpráva o hodnocení rizik a plán zvládnání rizik
 - Podpora pro kvalitativní i kvantitativní analýzu rizik
- Ne
 - Komunikační platforma, úložiště bezpečnostní dokumentace (evidence významných dodavatelů, plány kontinuity,)
 - Prostor do budoucna?
- Katalogy
 - Součástí v omezené formě, potřeba aby organizace vytvořila / prostor pro budoucí spolupráci

Ukázka aktiv

Přidat

Smazat (0)

Vyhledávejte podle jména

Hledat

Filtry (2)

Aktiva (11)

Název	Typ	Řídící pracoviště	Garantující pracoviště	Kategorie	Platné od	Platné do	Akce
Klinická výuka na základě společných pracovišť fakult a fakultních nemocnic	Primární	Lékařská fakulta	Lékařská fakulta > Odbor pro specializační vzdělávání	Soubor činností	08.12.2025	-	
Studenti	Podpůrné	Univerzita	Rektorát > Odbor studijní	Osoby/Zaměstnanci	01.01.1970	-	
Správci IT	Podpůrné	Centrum výpočetní techniky	Centrum výpočetní techniky > Provoz IT	Osoby/Zaměstnanci	01.01.1970	-	
Výuka na Univerzitě	Primární	Univerzita	Rektorát > Odbor studijní	Soubor činností	01.01.1970	-	
Administrativně-správní činnosti na Univerzitě	Primární	Univerzita	Rektorát > Odbor administrativně-správní	Soubor činností	01.01.1970	-	
Administrativně-správní pracovníci	Podpůrné	Univerzita	Rektorát > Odbor administrativně-správní	Osoby/Zaměstnanci	01.01.1970	-	
Poskytování služeb datového sálu	Podpůrné	Centrum výpočetní techniky	Centrum výpočetní techniky > Infrastrukturní systémy	Objekty	01.01.1970	-	
Řízení kybernetických bezpečnostních incidentů Univerzity	Podpůrné	Centrum výpočetní techniky	Centrum výpočetní techniky > Kybernetická bezpečnost	Soubor činností	01.01.1970	-	
Poskytování počítačové sítě Univerity	Podpůrné	Centrum výpočetní techniky	Centrum výpočetní techniky > Datové sítě	Soubor činností	01.01.1970	-	
Vědecko-výzkumní pracovníci	Podpůrné	Univerzita	Rektorát > Odbor výzkumu	Osoby/Zaměstnanci	01.01.1970	-	
Poskytování Ekonomického informačního systému	Podpůrné	Centrum výpočetní techniky	Centrum výpočetní techniky > Informační systémy	Soubor činností	01.01.1970	-	

Záznamů na stránce:

50

Celkem: 11

<

>

Aktiva (11)

Typ

Jakýkoliv

Platnost

Všechna

Gestor*

Garant*

Kategorie*

Řídící pracoviště*

Garantující pracoviště*

Resetovat

Filtrovat

8 CSNOG 2026, 22.01.2026

MUNI
ICS

Ukázka stanovení hodnoty důležitosti aktiv

Hodnocení dle kritérií pro úroveň narušení: Narušení dostupnosti > 1 hod

Kritérium	Žádný dopad	Nízká	Střední	Vysoká	Kritická	Kvantitativní hodnocení
Rozsah a důležitost osobních údajů, zvláštních kategorií osobních údajů V této kategorii je posuzováno, jaký dopad bude mít narušení primárních aktiv přímo na subjekty údajů, tedy na jednotlivé osoby, jejichž údaje jsou v daném IS zpracovávány. Jak moc budou jednotlivé osoby po fyzické nebo psychické stránce dotčeny, když budou narušeny jejich osobní údaje. <i>Příklad: Únik osobních údajů fyzické osoby z IS (např. o zdravotním stavu apod.) a jejich následné zveřejnění na internetu.</i>		Může vést k nepohodlí subjektu osobních údajů (podrážděnost, krátkodobé časové nároky pro opětovné zadávání údajů, nutnost další komunikace s organizací).	Může vést k menší újmě subjektu osobních údajů (stres, nepohodlí, drobné fyzické obtíže, nedostatek porozumění, omezení přístupu ke službám organizace nebo jiných subjektů, časové nároky spojené s řešením dopadů).	Může vést k závažné újmě subjektu osobních údajů (napadení, nepříznivý zdravotní stav, deprese, ztížené uplatnění, ekonomické znevýhodnění (černé listiny), krádež identity, předvolání vyšetřujícími orgány).	Může vést k velmi vážné újmě subjektu osobních údajů, přímému ohrožení či ztrátě života (smrt, invalidita, dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pracovní neschopnost, ztráta zaměstnání, velmi ztížené uplatnění, vyloučení, omezení práv).	Kvantitativní hodnocení
Rozsah dotčených právních povinností nebo jiných závazků nebo obchodního tajemství V této kategorii je posuzováno, jaký dopad bude mít narušení primárních aktiv na plnění zákonných a smluvních povinností, kterými je organizace zavázána. <i>Příklad: • Nemožnost vydání rozhodnutí v zákonné lhůtě z důvodu nedostupnosti IS. • Narušení povinnosti zveřejňovat dokumenty na elektronické úřední desce, která je nepřetržitě dostupná vzdáleným přístupem.</i>			Může zapříčinit porušení interních předpisů a postupů, nikoli však porušení zákonných a smluvních povinností, např. provozní důvody, nedostatek zaměstnanců.	Může zapříčinit správní nebo občanskoprávní řízení vedoucí k pokutě nebo k náhradě škody.	Může zapříčinit porušení právních předpisů vedoucí k zahájení trestního stíhání.	Kvantitativní hodnocení

Ukázka rizikového scénáře

Riziko: Narušení důvěrnosti v důsledku zbytkových informací na disku

[Smazat](#)

📄 Základní údaje

Datum registrace Sep 22, 2025, 10:38:07 AM

Scénář rizika [Narušení důvěrnosti v důsledku zbytkových informací na paměťových médiích](#)

Zodpovědná osoba Jan Nowak

Pracoviště zodpovědné osoby Centrum výpočetní techniky > Informační systémy

☒ Koncept scénáře rizika

Popis rizika

Po běžném smazání souborů zůstávají na disku zbytková data, která lze pomocí speciálních nástrojů obnovit. V případě Ekonomického informačního systému se může jednat o účetní záznamy, faktury, mzdové údaje, bankovní spojení, osobní údaje zaměstnanců apod.

⚠️ Zbytkové riziko

Klasifikace rizika [Mírné riziko](#)

Priorita rizika [Střední](#)

Řešení rizika [Redukce rizika](#)

Popis řešení rizika

% Pravděpodobnost scénáře

Kvalitativní hodnocení V rozpětí od 1 roku do 5 let

Kvantitativní hodnocení 10%

Zdůvodnění pravděpodobosti

Ukázka bezpečnostních opatření

Aktivum: Poskytování Ekonomického informačního systému

[Vytvořit dokumentovaný záznam](#)[Smazat](#)

< [Přehled](#) [Vstupní funkční požadavky 1](#) [Výstupní funkční požadavky 1](#) [Hodnocení](#) [Bezpečnostní opatření 2](#) [Bezpečnostní domény 4](#) [Rizika 1](#) >

[+ Přidat bezpečnostní opatření](#)[Smazat](#)[Hledat](#)[Filtry](#)

Bezpečnostní opatření aktiv (2)

Bezpečnostní opatření	Akce
ZOKB §16.2 Redundance	Smazat
ZOKB §16.5 Plán obnovy (Disaster Recovery Plan, DRP)	Smazat

Záznamů na stránce:

50

Celkem: 2

< >

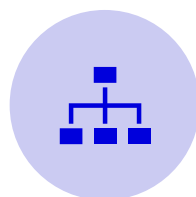
Principy a východiska nástroje SŘBI

- Zachyceno v metodice SŘBI
- Popsání zákonných povinností
- Ukázka implementace do vysokoškolského prostředí

Metodika SŘBI pro vysokoškolské prostředí – Zohlednění PDCA cyklu SŘBI

Zavádění SŘBI (hlášení regulovaných služeb, stanovení rozsahu SŘBI, stanovení cílů SŘBI)

Ustanovení SŘBI (vhodná tvorba směrnic, strategie implementace SŘBI)

Řízení aktiv (mapování aktiv, obecná „celouniverzitní“ aktiva / lokální aktiva, stanovení dopadu, stanovení bezpečnostních domén, stanovení závislostí)

Řízení rizik (rizikové scénáře, proces řízení rizik, zpráva o hodnocení rizik, plán zvládnutí rizik)

Provozování SŘBI (nastavení pravidel pro provoz – komunikace, uchovávání dokumentace, zapojení Nástroje SŘBI)

Přezkoumání SŘBI (zapojení vedení, identifikace neshod, zpráva o přezkoumání)

Neustále zlepšování SŘBI (řízení neshod, příležitostí)

Klíčové části metodiky / nástroje SŘBI - struktura rolí

- Dostatečná variabilita pro organizaci
obecný návrh s ohledem na zkušenosti řešitelského týmu

Výbor KB – řeší
systémová rizika a
doporučuje
rozhodnutí vedení

Manažer KB –
metodické řízení,
pokyny, reporting,
komunikace s
dohledem

Architekt KB –
mapuje požadavky
ZoKB na aktiva,
návrh opatření

Garant aktiva –
odpovědnost za
rizika, opatření a
implementaci

Gestor KB –
schvaluje rizika,
zajišťuje zdroje
(zástupce součásti)

Auditor KB –
nezávislé ověření
účinnosti opatření

Pověřenec KB –
podpora při
outsourcingu MKB,
interní komunikace)

Klíčové části metodiky / nástroje SŘBI - aktiva

Obecná aktiva –zastřešují běžné vysokoškolské činnosti, role, objekty běžně se vyskytující na vysoké škole

- Plošná zabezpečení
- Garant aktiva – bezpečnostní tým
- Gestor KB – vedení vysoké školy
- **Plošná pravidla pro všechny nezávisle na organizačním útvaru**

Lokální aktiva

- Opt-out z obecných aktiv / zohlednění specifické činnosti
- Garant aktiva – součást / organizační útvar
- Gestor KB – vedení součásti / organizačního útvaru + informování bezpečnostního týmu
- **Vydávaná pravidla pro jasně vymezený organizační útvar**

Jak to bude vypadat?

Proběhne určení obecných aktiv

Obecná aktiva komunikována s vybranými organizačními útvary - následná revize

- Stanovených charakteristik
- Nastavené důležitosti
- Závislostí - jaké ICT prvky, objekty, kategorie osob, dodavatelé jsou zapojení

V případě odlišného názoru organizačního útvaru / velké specifikaci aktiva – vznik lokálního aktiva

Klíčové části metodiky / nástroje SŘBI - soubory činností a bezpečnostní domény

Soubor činností

- Aktivum, které umožní podle potřeby seskupovat zpracovávaná data a informace, fyzické objekty, činnosti zaměstnanců, poskytování plnění dodavatelů i informační technologie do logických celků

Bezpečnostní domény

- Způsob, jak z pohledu KB přehledně a transparentně popsat aktivum – přiřadit mu rizikové scénáře a bezpečnostní opatření vycházející ze zákona a to na základě charakteristiky aktiva

Jak fungují bezpečnostní domény / ošetření rizik ?

Garant aktiva

Detailní popis aktiva

Manažer KB / Architekt KB

Určení bezpečnostních domén charakterizujících aktivum

[*Řízení kontinuity činností, Bezpečnost lidských zdrojů, ...*]

Garant aktiva

Vybere a specifikuje relevantní rizikové scénáře z určených bezpečnostních domén aktiva

[*př. Narušení dostupnosti kritických cloudových služeb, ...*]

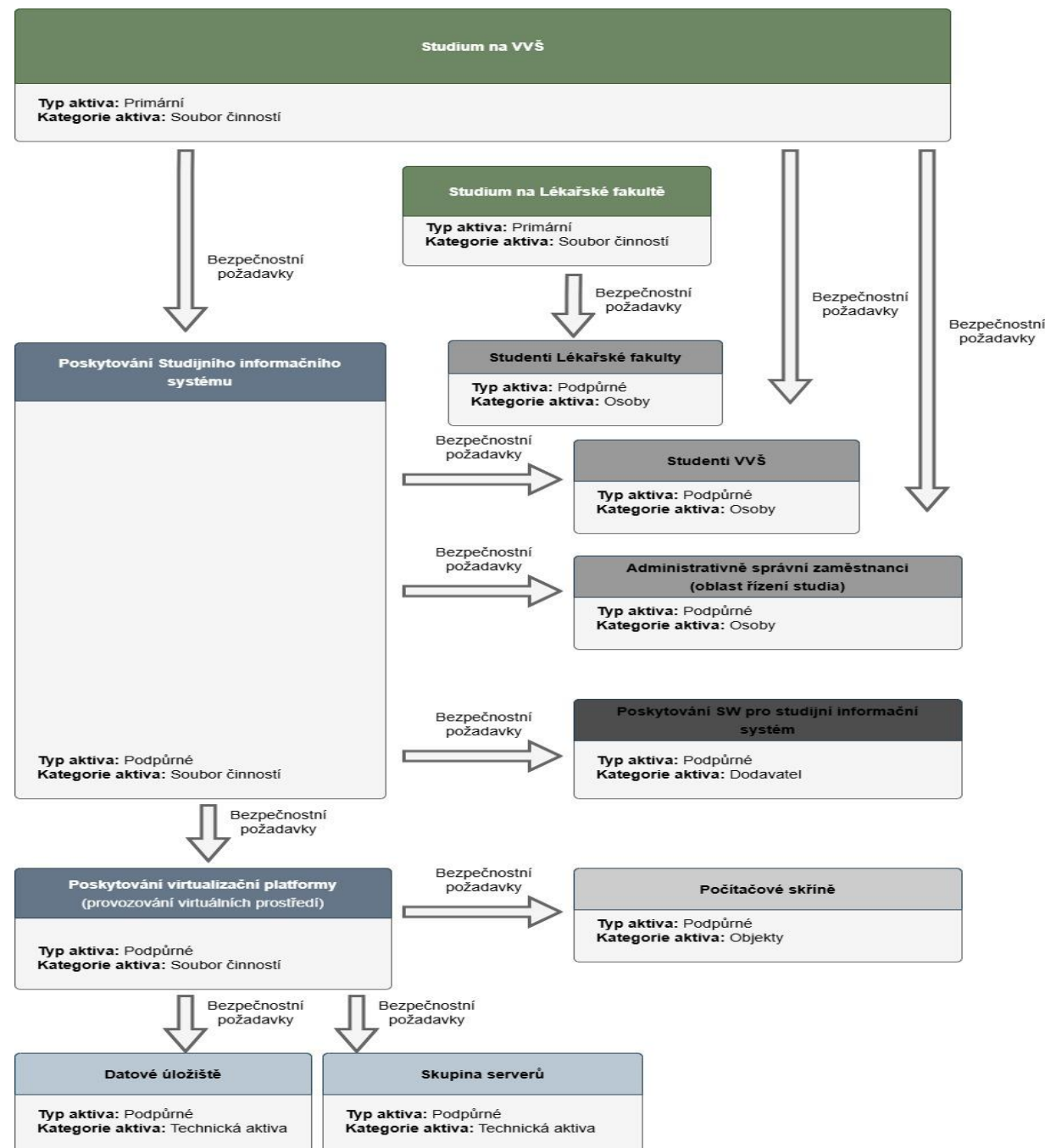
Výběr a specifikace relevantních bezpečnostních opatření z určených bezpečnostních domén aktiva mitigujících vybrané rizikové scénáře.

[*Plán kontinuity činností (BCP), Plán obnovy (DRP), ...*]

Gestor KB

Schvaluje způsob vypořádání s rizikem + informuje manažera KB, dotčené garanty aktiv a gestory KB

Ukázka struktury aktiv

Zveřejnění

KDY

JAK

Závěr

- Děkuji za pozornost!
- Diskuze

sauer@ics.muni.cz